

Република България
Президент

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ДО 42-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ ЗА ПРОИЗВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

На основание чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление предлагам да се произведе национален референдум по следните въпроси:

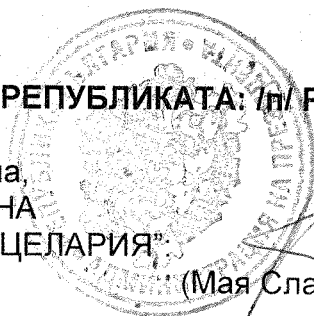
1. Подкрепяте ли част от народните представители да се избират мажоритарно?
2. Подкрепяте ли въвеждането на задължително гласуване на изборите и националните референдуми?
3. Подкрепяте ли да може да се гласува и дистанционно по електронен път при произвеждане на изборите и референдумите?

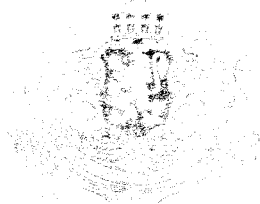
Моля, на основание чл. 84, т. 5 от Конституцията на Република България Народното събрание да приеме решение за произвеждане на национален референдум по посочените въпроси.

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА: /п/ Росен Плевнелиев

Вярно с оригинала,
И.Д. ДИРЕКТОР НА
ДИРЕКЦИЯ „КАНЦЕЛАРИЯ“

(Мая Славчева)

Република България
Президент

МОТИВИ
КЪМ ПРЕДЛОЖЕНИЕ
НА ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА ПРОИЗВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ

Възползвам се от предвидената в чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление възможност да предложа на Народното събрание да вземе решение за произвеждане на национален референдум. Представените въпроси се отнасят до политически права на българските граждани, които са в основата на демокрацията.

Предлагам националният референдум да се произведе съвместно с изборите за членове на Европейския парламент от Република България. По този начин с възможно най-малко средства обществото ще изрази позиции по важни въпроси.

Като президент на Републиката ще работя за това пряката демокрация да заема все по-важно място в обществения и в политическия живот на страната. Днес обществото недвусмислено показва своята готовност да бъде активен участник при вземането на решения.

Може би няма по-дискутирани теми през последните години – какъв вид да бъде избирателната ни система и какви да са начините на гласуване. Гражданите настоятелно поставят на дневен ред тези въпроси. Всички политици призовават да използваме позитивната гражданска енергия. Нека дадем шанс на хората да си кажат думата. Да го направим по най-демократичния начин – чрез национален референдум.

Все повече наши сънародници се чувстват непредставени. Това, от една страна, лишава институциите от доверие, а от друга – отчуждава българските граждани от съпричастност към политическия живот в страната. Възвръщането на доверието в институциите преминава през гражданска активност не само по време на избори, но и на референдуми. Чрез референдума като инструмент на пряката демокрация народът по ясен и категоричен начин ще изрази своята воля.

През последните две десетилетия преди всеки избор променяхме закона. От Седмото Велико Народно събрание насам пренаписваме правилата за провеждането им. През 2011 г. приехме Изборен кодекс. Сега в Народното събрание отново се подготвя нов. Честите промени са признак на нестабилност и показател, че не сме намерили устойчивото решение. Динамиката на законодателството в тази сфера може да бъде преодоляна посредством произнасянето на суверена за основни принципи и правила на избирателната система.

Свободните и демократични избори и политическият плурализъм са достижения на демокрацията, които трябва да пазим. Изборите са средство за формиране на представителни органи. Чрез тях решаваме кой ще ни управлява и ще определя политиката на страната. Затова политическото представителство трябва да отразява политическите възгледи на гражданите и многообразието в българското общество. Наред с това е необходимо да гарантира стабилно управление. Свидетели сме на спад на доверие в политическите партии. Това се отразява и на доверието в публичните институции. Българската избирателна система се нуждае от допълнителни гаранции както за своето функциониране, така и за връщане на доверието на гражданите и преодоляване на апатията.

Легитимността на институциите зависи от убедеността на гражданите, че техният глас има значение при определяне на правилата. Чрез референдума гражданите ще могат да се произнесат „за“ и „против“ промяна на избирателната система, дистанционно електронно гласуване и въвеждане на задължително гласуване на избори и референдуми. Няма друг механизъм, който в същата степен да дава гаранции за широк дебат в обществото. Това е и единственият обществен дебат, след който можем да имаме

задължително решение, обвързващо политиците. Националният референдум е средство за постигане на истинска и устойчива демокрация. Апелирам към народните представители да вземат решение за произвеждането му по въпроси, които ще дадат тласък за стабилизация на институциите в България и ще повишат общественото доверие. Нека чуем позицията на гражданите по тези въпроси, но да го направим така, че да спестим средства, които плащаме чрез данъците си, като проведем националния референдум заедно с изборите за членове на Европейския парламент.

Конкретните въпроси, по които предлагам да се произведе национален референдум, са следните:

- 1. Подкрепяте ли част от народните представители да се избират мажоритарно?**
- 2. Подкрепяте ли въвеждането на задължително гласуване на изборите и националните референдуми?**
- 3. Подкрепяте ли да може да се гласува и дистанционно по електронен път при произвеждане на изборите и референдумите?**

Прилаганата избирателна система на парламентарни избори от 1990 г. насам с малки изключения е пропорционална с твърди листи. С проекта за нов Изборен кодекс се предвижда незадължителна преференция в партийните листи. Това предложение не отговаря изцяло на исканията на български граждани - за мажоритарно начало при гласуване за народни представители. Днес искането за въвеждане на мажоритарност в изборите е искане за избор между личности. По този начин ще се засили връзката между избирателите и народните представители. Промяната на избирателната система ще повиши участието на гражданите в политическия живот у нас.

Смесената избирателна система предоставя възможност част от народните представители да се избират мажоритарно. Тя съчетава предимствата на мажоритарната и пропорционалната система и намалява недостатъците им. Избирателите ще имат възможност да изразят своите предпочитания както към личности, така и към партия.

При задължително гласуване участие в избори и национални референдуми ще вземат не само активните граждани, но и сънародниците ни, които са се отчуждили от политическия живот. Колкото повече граждани изразят воля, толкова по-легитимни са изборните резултати и по-стабилни институциите. Хората, които ни управляват, не трябва да бъдат избраници само на твърди партийни ядра.

Освен права като хора, ние имаме отговорности като членове на обществото и като български граждани към държавата. Целта на допитването за задължителността е всеки български гражданин да се ангажира с общите дела и с начина, по който се осъществява публичната власт. Задължителното гласуване е инструмент, с който ще противодействаме на най-порочните практики – корпоративен, манипулиран, организиран или купен вот. Само като повишим избирателната активност ще намалим тежестта на тези гласове.

Българските граждани в момента могат да упражняват избирателното си право в избирателните секции. Електронното гласуване ще допълни традиционния метод на гласуване. Възможностите, които предоставят съвременните технологии, се видяха при преброяването на населението през 2011 г. Тогава над 3 млн. от нашите сънародници се преброиха електронно. Нека да въведем дистанционното електронно гласуване като се съобразим с изискванията на Конституцията.

Електронното гласуване не е просто улеснение, а доказателство, че българската държава мисли за своите граждани, където и да са те по света. Този начин на гласуване води до повишаване на избирателната активност и го превръща в инструмент за повишаване на легитимността на изборите. Поне 1,5 млн. наши сънародници зад граница, както и много граждани в страната, които не са безразлични какво ще е бъдещето на родината ни, ще могат много по-лесно да упражняват конституционното си право да участват в избори и референдуми. Не е все едно дали трябва да пропътуваш километри, за да гласуваш, или можеш да го направиш от дома си или от всяка точка на света.

Ако българските граждани на референдума кажат „да“ на електронното дистанционно гласуване, отговорност на народните

представители ще е да намерят законодателните решения, които да гарантират тайната на вота, изразяването на лична воля и свободен избор. Конкретната реализация на електронното гласуване не е предмет на референдума. В редица страни има установени правни и технически гаранции, за да бъде защитено избирателното право на гражданина. Убеден съм, че електронното гласуване е бъдещето и колкото по-рано направим тази крачка, толкова по-устойчиво ще е решението.

Ще се изкажат много аргументи „за“ и „против“ по всеки от предложените въпроси, но нека суверенът да ги чуе и да реши.

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА: /п/ Росен Плевнелиев

Вярно с оригинала,
И.Д. ДИРЕКТОР НА
ДИРЕКЦИЯ „КАНЦЕЛАРИЯ“:

(Мая Славчева)